

Upplandsstiftelsen

Verksamhetsplan och budget 2024

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
UPPLANDSSTIFTELSENS ROLL OCH UPPDRAG	3
VISION OCH STRATEGI	4
INRIKTNING FÖR PERIODEN 2024–2026	4
MÅL 2024	5
<i>Naturområden</i>	6
<i>Naturvård</i>	6
<i>Byggnader och anläggningar</i>	8
<i>Friluftsliv, folkhälsa, leder</i>	9
<i>Naturskola</i>	10
<i>Kommunikation</i>	10
<i>Kansli</i>	11
BUDGET	12
<i>Budget 2024</i>	12
<i>Investeringsbudget</i>	13
<i>Flerårsbudget för 2024–2026</i>	14

Inledning

2024 kommer mycket troligt bli ett år där händelser i vår omvärld fortsatt kommer att stå i centrum. För Upplandsstiftelsens del kommer arbete med naturvård, friluftsliv och folkhälsa att fortgå. De omvärldsförändringar som sker är inte allt igenom positiva. Därför är det viktigt att hela tiden utveckla och anpassa verksamheten. Vi kan konstatera att fler av de aktörer som också är verksamma inom samma område kommer att drabbas av politiskt beslutade nedprioriteringar. Den statliga budgeten för 2024 riskerar att ha negativ påverkan för Upplandsstiftelsens möjlighet att erhålla statliga medel för naturvård och friluftsliv. Till detta ska läggas att tuffa ekonomiska tider i kommunerna bidrar till lägre resurser på tjänstemannanivå vilket minskar möjligheter till samarbete.

Nedan följer en beskrivning av Upplandsstiftelsens kännetecken, roll och vad som kommer att påverka verksamheten under 2024.

Upplandsstiftelsens roll och uppdrag

Upplandsstiftelsen är, trots namnet, en ideell förening med Uppsala läns kommuner och region som ägare och medlemmar. Finansieringen sker via en årsavgift från Region Uppsala samt olika projektfinansieringarna och anslag från privata och offentliga aktörer

Enligt stadgan har Upplandsstiftelsen till ändamål:

att inom Uppsala län vara ett för kommunerna och Region Uppsala gemensamt organ för friluftsliv och naturvård. Föreningens insatser ska vara av regionalt intresse och komplettera medlemmarnas verksamhet.

att underlätta och stimulera allmänhetens friluftsliv genom köp eller arrende av mark och tillhandahålla naturområden för friluftsliv och naturvård. Föreningen ska även i lämplig omfattning planlägga och förse dessa med anläggningar som underlättar friluftslivet och genomföra åtgärder som stärker den biologiska mångfalden.

att verka för stärkande, bevarande och skyddande av den biologisk mångfalden och landskapsbilden.

att genom insatser för ökat friluftsliv och naturvård bidra till en bättre folkhälsa

att verka för att stärka länsinvånarnas möjlighet till naturkontakt och bidra till bättre förutsättningar för friluftsliv i hela länet.

Upplandsstiftelsens verksamhet kännetecknas av:

- Hög kompetens och långsiktig förvaltning.
- Utveckling inom naturvård och friluftsliv genom samarbete och nyttjande av lokal kompetens och resurser.
- Att kunna kombinera arbete med naturvård och biologisk mångfald med friluftsliv
- Aktiviteter och kommunikation riktad till både nya och gamla besökare i naturen.
- Att upprätthålla god kvalitet för besökare på leder och i naturområden.

Upplandsstiftelsens roll:

- Upplandsstiftelsen är medlemmarnas gemensamma organisation för naturvård och friluftsliv. Upplandsstiftelsens roll gentemot medlemmarna och medborgarna i Uppsala län är att ta initiativ, driva på och utveckla verksamhet inom våra områden: naturvård och friluftsliv samt utomhuspedagogik.

Vision och strategi

På extrastämman i december 2020 beslutades om en vision för Upplandsstiftelsen

”Upplandsstiftelsen är ledande i utvecklingen av ett tillgängligt friluftsliv i ett län med hållbara ekosystem och hög biologisk mångfald”.

Styrelsen beslöt i december 2021 om en strategi för Upplandsstiftelsen.

Strategiskt arbetssätt:

- God långsiktig förvaltning av naturområden, leder och anläggningar och att Upplandsstiftelsens naturinformation, naturområden, anläggningar och leder ska ha en god tillgänglighet för friluftsliv och bidrar till folkhälsa.
- Samverkan med offentliga, ideella och privata aktörer, särskilt markägare, är vårt arbetssätt och en framgångsrik metod för att nå våra mål.

Strategiska områden:

- Åtgärdsinriktad naturvård som skyddar och restaurerar naturliga ekosystem och stärker den biologiska mångfalden i Uppsala län.
- Ett aktivt friluftsliv som stärker folkhälsa och livskvalitet för alla.
- Alla barn ges möjlighet till positiva naturupplevelser.

Inriktning för perioden 2024–2026

För nå verksamhetsplanens mål och budget förutsätts en erforderlig uppräknings av årsavgiften. Vilket ger ekonomiska förutsättningar för den löpande verksamheten.

De framtidsfrågor som är och kommer vara viktiga för verksamheten är:

- Konkreta åtgärder för att skydda och stärka den biologiska mångfalden i länet. Samt kommunikation för att öka förståelsen för betydelsen av biologisk mångfald
- På ett kostnadseffektivt sätt utveckla vårt arbete med folkhälsa i natur för att stärka fysisk och psykisk hälsa
- Natur och friluftsliv ska vara en del i hållbar regional utveckling.

Det når vi genom att:

- Utveckla den långsiktiga förvaltningen av naturområden och besöksanordningar genom en systematisk prioritering av den naturvårdande skötseln.
- Utveckla vårt naturvårdsarbete i länet i syfte att restaurera och skydda ekosystem och hotade arter. Arbetet bedrivs såväl i kultur- och skogslandskapet som i våtmarker, vattendrag och marina miljöer.
- Utveckla vårt arbete med vandrings-, kanot- och cykelleder i samverkan med länets destinationsutveckling.
- Utveckla vår funktion som resurs för att skapa mer utomhusvistelse i ordinarie verksamhet som riktar sig till barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.
- Utforska möjligheter att använda naturen som arena för psykisk hälsa i samverkan med andra aktörer.
- Utveckla vår utomhuspedagogiska funktion som resurs för integration, folkhälsa och måluppfyllnad i skolan.
- Se över inriktningen för Upplandsstiftelsens campinganläggningar.
- Vara en aktiv del i arbete med en hållbar regional utveckling i länet genom att utveckla sammanhang och mötesplatser som skapar attraktivitet och utveckling av både plats och människor.
- Vidareutveckla ett arbetssätt som bygger på samarbete med aktörer regionalt och lokalt.
- Utnyttja de ändamålsbestämda medlen i enlighet med av styrelsen beslutad inriktning.
- Arbeta med låga administrativa kostnader, en god kostnadskontroll och ett flexibelt arbetssätt för att Upplandsstiftelsens ekonomi fortsatt ska vara stabil.

Mål 2024

Övergripande målsättningar indelade i naturområden, naturvård, anläggningar, friluftsliv, folkhälsa, kommunikation och kansli.

Naturområden

Övergripande mål

Upplandsstiftelsens naturområden ska förvaltas på sådant sätt att de biologiska värdena bevaras och utvecklas. Naturområdena ska erbjuda attraktiva besöksmål för olika grupper av människor som vistas i naturen, med välfungerande besöksanordningar och information. Naturområdena förvaltas årligen med löpande insatser såsom slätter, bete, röjning, bekämpning av invasiva arter, hantering av riskträd samt underhåll av besöksanordningar. Därutöver planeras särskilda insatser utifrån behov och prioriteringar.

Delmål/aktiviteter

- Förutsättningarna för hög biologisk mångfald ska stärkas i minst tre av Upplandsstiftelsens naturområden. Detta ska göras genom att påbörja genomförande av planer för de prioriterade områdena Kalmarnäs, Wikparken och Lingnåre.
- Restaurera strandängar och småvatten på öar i naturreservaten i Björns skärgård och Skaten-Rångsen för att gynna häckande kustfåglar, gölgroda mm samt följa upp åtgärderna genom inventeringar.
- Revidera skötselplanen för naturreservatet Skaten-Rångsen.
- Vidareutveckla samverkan med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet för skötsel av Lingnåre kulturresevat samt Grönlundsbacken, Ånge, Broborg m fl.
- Söka ytterligare extern finansiering för att utveckla besöksanordningar, tillgänglighet och naturvård.
- Vidareutveckla tillgängligheten i våra naturområden, t.ex. Ånge och Rullsand .
- Inleda processen med en översyn och upprustning av Gräsö Gård.
- Under 2024 prioriterar vi i första hand att upprätthålla en god basnivå på förvaltningen av våra naturområden.
- Fortsatt utveckling av digitalt system för planering, ajourhållning och dokumentation av besöksanordningar och naturvårdsåtgärder.
- Omvärldsbevakning, reflektion och intern process kring ev uppdatering av hur vi producerar skyltar och besöksanordningar.
- Anordna träff för våra tillsynspersoner
- Utveckla informationen i naturområdena för att öka tillgängligheten för fler besöksgrupper. Detta ska bland annat göras genom att ta fram informationsplan för Örskär samt uppdatering av reservatsskyltar för flera områden.

Naturvård

Övergripande mål

Vi genomför konkreta naturvårdsåtgärder utanför Upplandsstiftelsens naturområden, i samverkan med markägare m.fl. Vårt syfte är att främja naturliga och hållbara ekosystem samt

hög biologisk mångfald. Arbetet omfattar ekosystemen kultur- och skogslandskap, sötvatten, kustvatten och våtmarker. Särskilt fokus läggs på hotade arter och artgrupper i dessa miljöer.

Delmål/ aktiviteter

Kunskapsbyggande och kommunikation

- Kunskap om hur det går för såväl våra vanliga som hotade fiskarter behövs för att utforma konkreta åtgärder som gör nytta. Vi följer därför upp status för fiskarter i strömmande vatten, sjöar och kustmiljöer.
- Vi återinventerar tretåig hackspett i Vällennområdet för att förstå hur tidigare insatser fallit ut, och för att ge underlag för naturvårdsstrategiska beslut.
- Genom informationsinsatser i form av vatten- och ådagar riktade mot främst barn och ungdom på åtta platser i länet sprider vi kunskap om fiskar och vattenekosystem.
- Stora arealer ängar och hagmarker har tidigare restaurerats inom naturbetesprojektet "Roslagshagar". Vi följer upp hur det har gått för dessa och tar fram en informationssatsning i samverkan med WWF för att främja produktion av naturbeteskött från naturbetesmarker.

Områdesskydd

- Vi arbetar för ett utökat skydd av naturmiljöer och arter genom tex att ta fram skötselplaner för naturreservat, bistå med underlag till bildande av naturreservat samt naturvårdsavtal eller motsvarande, utreda övertagande av skötseln för värdefulla marker, och arbeta för fiskefredning. Pågående samarbete med Uppsala kommun utvecklas under året och en del marker som arrenderas inom Roslagshagar utreds för långsiktigt skydd.

Restaurering och skötsel

- Vi restaurerar ett kustmynnande vattendrag, flera våtmarker, tiotals hektar naturbetesmarker, samt lövdominerade skogar och svämmiljöer.
- Vi tar fram strategier för långsiktig skötsel av grova träd och lindrika miljöer inom Vällens- och Lännaområdet.
- Vi genomför praktiska åtgärder för hotade arter. Exempelvis planeras uppfödning och utsättning av mnemosynefjärilar , samt åtgärder som underlättar för svartfläckig blåvinge att sprida sig i Enköping.

Strategi och samverkan

- Vi utvecklar och utökar vår samverkan vid Vällens och kring Länna med skogsbolag och enskilda privata markägare för att skapa mer lövrika skogar. Myndigheter och skogsägarföreningar kan vara en viktig väg framåt i detta arbete.

- Vi genomför även rådgivningsinsatser och samverkar med mark- och djurägare i syfte att bland annat restaurera naturbetesmarker och våtmarker.
- Vi söker ytterligare extern finansiering i syfte att växla upp befintliga resurser för att restaurera fler naturbetesmarker, följa upp status för landskapsfisken asp och vidareutveckla pågående arbete för hotade ansvarsarter.
- Vi samverkar med Fortum och Vattenfall vid Dalälven för att förvalta och utveckla de höga naturvärden som finns inom bolagens marker.
- Vi genomför en satsning för att få till stånd ett finansierat landskapsekologiskt projekt i länets södra/västra delar med fokus på landskapet kring Mälaren och mälarmynnande vattendrag och våtmarker.
- I samverkan med WWF och Naturbetesköttföreningen arbetar vi för att tillämpningen av regler för miljöstöden ska bli mer gynnsamma för biologisk mångfald och naturbetesbaserad djuruppfödning.

Byggnader och anläggningar

Övergripande mål

Upplandsstiftelsens byggnader och anläggningar (Rävstens stugby, Ängskärs Havscamping och Rullsands Havsbad och Camping) ska utgöra en resurs för allmänhetens friluftsliv och länets naturvärden. Besökare vid våra anläggningar har lätt att hitta ut i den omgivande naturen genom både digital och fysisk information. Alla besökare ska känna sig välkomna till våra anläggningar.

Upplandsstiftelsens uthyrningsstugor (Båtforstorpet, Ledskärsstugan, Lotsstugan vid Källarberget och Fyrvaktarbostaden på Björn) lockar en bred målgrupp.

Förvaltningen ska bedrivas med fokus på en låg miljöpåverkan och minskad energiförbrukning.

Delmål/aktiviteter

- Erbjud bra boende och fina naturupplevelser genom ett gott samarbete med våra arrendatorer.
- Åtgärda lätt avhjälpna hinder för att förbättra tillgängligheten till våra anläggningar.
- I uthyrningsstugorna finns information om den omgivande naturen som passar både den vane och ovane besökaren.
- Renovering av en öppen raststuga påbörjas och behovet av fler raststugor ses över.
- Specifika verksamhetsplaner med syfte och mål för våra tre anläggningar färdigställs under året.

Friluftsliv, folkhälsa, leder

Övergripande mål

Naturen är en viktig resurs för hälsan i vårt län. Alla länets invånare, oavsett förmåga, ska ha möjlighet att vara i naturen regelbundet vilket ger möjlighet att stärka så väl psykisk som fysisk hälsa. Tillsammans med andra, t ex kommuner och föreningar, visar vi vägen ut i naturen.

Ge besökare en positiv vandrings-, cykel- och paddlingsupplevelse genom att ha en god standard avseende information, skötsel och anordningar utmed våra leder.

Delmål/ aktiviteter

Folkhälsa

- Att fler personer med funktionsnedsättning får information om och möjlighet att besöka tillgängliga naturområden i länet.
- Att personer som är nya i den svenska naturen får ökad kunskap om tillgänglig, tätortsnära natur genom aktiviteter tillsammans med öppen förskola, föreningar och SFI.
- Att små barn och deras föräldrar erbjuds naturkontakt genom utomhusverksamhet hos öppna förskolor i hela länet.
- Att äldre får möjlighet att vara utomhus regelbundet. Arbete inom projektet Träffpunkten flyttar ut med stöd av AAF.
- Öka allmänhetens kunskap om länets rovdjur genom samarbete med Biotopia och stöd från WWF.
- Utforska möjligheter att använda naturen som arena för psykisk hälsa i samverkan med andra aktörer.

Leder

- Fortsätta uppdatera leden i enlighet med det nationella ramverket för vandringsleder. Höja standarden på några Upplandsledssträckor där vandrigen kan förenas med mat och boende. Stöd till arbete i Enköpings och Östhammars kommun genom projektmedel från Tillväxtverket.
- Se över förutsättningarna till vedförsörjning vid våra vindskydd/rastplatser.
- Iordningställa en ny slinga av Upplandsleden i Härjarö naturreservat.
- Förbättra paddlingsupplevelsen längs Fyrisåns- och Lilla Färnäsens kanotled, bland annat genom nya bryggor.
- Göra information om Upplandsleden på Upplandsstiftelsens nya webbplats enkel och lättillgänglig.
- Utveckla regionala cykelleder tillsammans med Region Uppsala och länets kommuner.

Naturskola

Övergripande mål

Upplandsstiftelsen arbetar för att fler pedagoger ska använda utomhuspedagogik som arbetsätt. Syftet är att fler barn och elever ska få möjlighet till naturkontakt och uppleva lärande i utomhusmiljön. Genom utomhuspedagogik kan vi främja inläring, lärande för hållbar utveckling, fysisk aktivitet, kreativitet och ökad naturkänslan hos barn och unga.

Delmål/aktiviteter

- Höja kunskapsnivån inom utomhuspedagogik och lärande för hållbar utveckling för pedagoger inom öppen förskola, förskola, grundskola, gymnasieskolan och SFI genom fortbildning av pedagoger.
- Nå fler lärare och elever på gymnasiet med lärande för hållbar utveckling genom att utveckla samarbetet med våra partners (Upplandsmuséet, Biotopia och Uppsala vatten) i Fyrisåvandringen – en pedagogisk vandring i tid och rum för gymnasiet. Inleda samarbeten på universitetsnivå.
- Att främja utomhuspedagogik i de kommuner i länet som saknar naturskola samt stärka samarbetet med naturskolorna i vårt län.

Kommunikation

Övergripande mål

Nå fler natur- och friluftsintrasserade. Öka kännedomen om Upplandsstiftelsen, naturen i Uppsala län och friluftsliv hos den friluftsliv- och naturintrasserade allmänheten.

Öka kännedomen om Upplandsstiftelsen hos medlemmar, finansiärer, samarbetspartners och politiker – vår kompetens och unika expertis, handlingskraft, samarbetsvilja och projekterfarenhet.

Sprida kunskap om biologisk mångfald

Underlätta för länsinvånarna att hitta ut i naturen

Upplandsstiftelsen ska ha en aktiv och tydlig dialog med föreningens medlemmar som möjliggör ett medlemsinflytande

Delmål/aktiviteter

- Införa en ny webbplats
- Nyheter och projekt lyfts fram i extern kommunikation som sociala medier inkl LinkedIn

- Utveckla Upplandsstiftelsens roll i att förmedla värdet och nyttan med att stärka den biologiska mångfalden (jfr debattartikel sommaren 2023)
- Utveckla medlemsdialogen med kommunerna

Kansli

Övergripande mål

Upplandsstiftelsen ska ha en långsiktigt stabil ekonomi med god kostnadskontroll och uppföljning av verksamheten. De ändamålsbestämda medlen ska användas för satsningar och avgränsade projekt. Styrelsen och medlemmar ska aktivt medverka och ha en kunskap om verksamheten.

Upplandsstiftelsen ska kännetecknas av en god arbetsmiljö, där medarbetare får möjlighet att utvecklas och göra ett bra jobb. Öppenhet, tydlighet, kreativitet, samarbete mellan medarbetare och ett gott ledarskap, är ledord för verksamheten.

Delmål/ aktiviteter

- Säkerställa en god arbetsmiljö och arbetssätt efter omflytt i kontorslokalerna.
- Våra digitala verktyg (tex Teams) används på ett bra och enhetligt sätt och digitalisering genomsyrar vårt arbete.
- Ha en externt finansierad projektverksamhet på samma nivå som under den senaste 10-årsperioden

Budget

Budget 2024

Verksamhet	Budget inkl projekt	Budget	Projekt	Summa Budget
	2023	2024	2024	2024
Intäkter				
Årsavgifter 1)	22 394	23 200		23 200
Hyror och arrenden 2)	1 751	1 669		1 669
Externa intäkter (projekt)	6 550		4 346	4 346
Övriga intäkter 2)	1 498	1 631		1 631
Summa intäkter	32 193	26 500	4 346	30 846
Kostnader				
Kansli & gemensamt	-7 039	-7 975		-7 975
Förtroendevalda	-640	-613		-613
Anläggningar 3)	-3 885	-4 074		-4 074
Naturområden skötsel	-4 047	-4 288	-601	-4 889
Naturvård	-10 507	-5 996	-3 241	-9 237
Friluftsliv	-6 779	-5 054	-504	-5 558
Satsningar enl verksamhetsplanens prioriteringar	-300	0		0
Summa kostnader	-33 197	-28 000	-4 346	-32 346
Årets resultat	-1 004	-1 500	0	-1 500
Utnyttjande av balanserade medel	0	0	0	1 500
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel	0	0	0	0
Avsättning till ändamålsbestämda medel	0	0	0	0
Årets resultat efter fördelning inom eget kapital	-1 004	-1 500	0	0

Kommentarer

- 1) Uppräkning årsavgift 3,6%
- 2) Uppräkning övriga intäkter 1,6%
- 3) Inkl underhåll av anläggningar och byggnader om 1 492 tkr

Investeringsbudget

Planerade investeringar som ej är slutförda ännu, överförs till budget 2024

Exempel på objekt	Budget tkr
Ängskär: Nya kök, avloppsanläggning, torrdass och djuphamn Rullsand: Elplintar och lekplats	1910

Förslag budgetram nya investeringar i anläggningar och byggnader 2024

Exempel på objekt	Budget tkr
Ängskär: avloppsanläggning och fiber Rullsand: låssystem och naturstuga Lotutsikten: ny sovstuga	620

Investeringar totalt	Budget 2024
	2 530

Flerårsbudget för 2024–2026

Budgeten visar på utvecklingen under perioden 2024–2026, där målet är en budget på +/- 0 under 2027. Projekten är inte med i flerårsbudgeten eftersom det i dagsläget är svårt att göra en uppskattning av vilka möjligheter till projekt det finns under perioden.

År	2024	2025	2026
Årsavgift	23 200	24 035	24 900
Hyror och arrenden	1 669	1 729	1 791
Övriga intäkter	1 631	1 631	1 631
Summa intäkter	26 500	27 395	28 323
Personalkostnader	-14 359	-14 847	-15 352
Övriga personalkostnader	-1 482	-1 482	-1 482
Material/Varor	-187	-187	-187
Tjänster	-9 951	-9 951	-9 951
Avgifter och ersättningar	-106	-106	-106
Räntor/Avskrivn./Markköp	-1 823	-1 823	-1 823
Egen insats/periodisering	-92	-92	-92
Summa kostnader	-28 000	-28 488	-28 993
Resultat	-1 499	-1 092	-670
Fritt eget kapital	7 811	6 708	6 017

Kommentarer:

Budgeten utgår från en uppräknig av årsavgiften med 3,6 %.

Personalkostnaderna räknas upp med 3,6% dvs samma nivå som årsavgiften. Övriga kostnader är satta till nominellt värde under tidsperioden.